

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΣΤΗΝ ΜΑΙΡΗ ΜΟΥ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΤΟΝ ΟΥΡΑΝΟ*

Του Burns

"Αστρο όχηρό, Αύγερινέ, με λάμπη θολωμένη,
πού την αυγούλα χαροτάς και την καλημερίζεις,
τήν μέρα που μου σχίσανε το στήθος μου θυμίζεις
κι' έπήρανε την Μαίρη μου την πολυαγαπημένη.
Ω! Μαίρη μου, άγάτη μου, ψυχή μαζαισιμένη,
σε ποιά άτέρι πέταξες και πού γλυκοκουμάται ;
μή βλέπεις πώς κατήγηστα ό έρωας ; μή θυμάται ;
μάζους πού με τους θρήνους μου και ή ψυχή μου βγαίνει :

Τήν ώρα έκεινή την ίερή μορφή νά την ξεχάσω
πού μέσ' στό δάσος σμιζάμε, κοντά στον ποταμό
νά σβύσαμε του χωριστού τον μαυρο τον καιτό,
και νά χαρούμε τή ζωή μιά μέρα, πριν σέ χάσω ;
Οί όρκοι και τά όνειρα γιά μιά ζεστή φωλιά,
στον νού μου θέ νά μένουμε αιώνια γραμμένα,
του χωριστού μας τό φιλιά, στά δάχρυα πνιγμένα,
πώς τώλιζε πώς ήτανε τά βρετερα φιλιά ;

Ό "Αής με τά γάργαρα νερά του πού κυλούσαν
στίς δασομένες όχτες του φιλούσε τά χοχλάδια
ή άγρια τριανταφυλλά κι' ό πλάτανο μιλούσαν
κι' έρωτικά έπλέκιανε κλαδιά και παραλιάδιτ'
για την άγάτη άνθίζανε τ' άγοισιλουλούδακια
και στα κλαδιά γιά έρωτες λαλούσαν τό πουλάκι,
ός πού νωρίς, πολύ νωρίς στην χρυσομένη δούση
ή μέρα εκείνη πέταξε, νά μή Ξαναγορίση.

"Η μέρα εκείνη, όσο ζω, στον νού μου θέ νά μένη
σαν φιλαργούρου θησαυρός ! κι' ότο ό κωρός διαβαίνει,
πικρόγλυκια ή ένθιμητη στον νού θέ δυναμώνη
σαν ποταμός, π' ό το κυλά, πλαταίνει και φουσιώνει.
Ω Μαίρη μου, άγαπητή ψυχή, μαζαισιμένη,
σε ποιά άτέρι πέταξες ; και πού γλυκοκουμάται ;
μή βλέπεις πώς κατήγηστα ό έρωας ; μή θυμάσαι ;
μάζους πού με τους θρήνους μου και ή ψυχή μου βγαίνει :

Μετάφρασις Δ. Στάη

* Τό ποίημα αυτό έβγήκε από την ψυχή του ποιητή νά τήνχα πού
ήταν ή επέτειος του θανάτου της αγαπημένης του Highland Mary
και πού ξεμερόθηκε Ξαπλωμένος στα γόργια κλαίστας και θρηφώντας
γιά την φριχτή κόρη πού λίγες ήμέρες μετά τον προσωρινό χωρισμόν
των την πήρε ό θάνατος διά τά τους χωρισή αιώνας.

ναίκα ψηλή σκεπασμένη με μαύρο πέπλο κατέβηκε γρήγορα-γρή-
γορα και πρότωσε στό άντρο της γρηιά ; άκόλουθουμένη άτό έναν
Άράπι. "Ήτανε ή Άμαλία με τον καιτό της άκόλουθο Μάρκο.
Τί της ελεπε τό βράδυ εκείνο ή μάγια να δέν έγινε γνωστό, ή έπί-
σκεψις όπως αυτή της βατίλιστας έσχολιάστηκε τότε πολύ στός
Άθήνας.

"Υστερ' από λίγες ήμέρες στην Κορινθία έγιναν καταστρεπτι-
κοί σεισμοί, και οι βασιλείς αναγκάστηκαν νά έπισκεφθούν τους
παθόντας πληθυσμούς. Τό ταξίδι της αυτό ήταν θλιβερό. Οι κά-
τοικοι έμειναν στό ύπαιθρο. Ό Οθων και ή Άμαλία γινόταν
παντού δεκτοί με δάκρυα και θρήνους, έμφοίριζαν δεξιά κι' άριστερά
βοηθήματα, άλλα δέν μπορούσαν νά έπαιρξουν. Και ή δυσαρρέ-
σκεις έπολλαπλασιάζονταν. Και όταν οι βασιλείς έγόρισαν πάλι
στάς Άθήνας άρχισαν νά καταλαβαίνουν ότι ήταν μακριά πιά γι'
αυτούς ή μέρες της εύτυχίας. Τό δράμα της Έξώσεως άρ-
χιζε...

ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΚΛΑΒΙΑΣ

Ο ΑΓΑΣ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ

Οί πρώτοι Τούρκοι στην Άθήνα. Τό χαράτσι και τά παι-
διά. Ό Άγας στό περιβόλι της Καλλιρρόης. Πώς δέν
τούρκεψε τό Θησείο. Τό άσημένιο κλειδί. Μιά άδεια
γιά νά χαφτη ραγιάς.

"Όταν ή Τουρκιά κατέλαβε την Έλλάδα οι δυστυχισμένοι ρα-
γιάδες βρεθήκανε άζαφα μπροστά σ' ένα θέαμα πού τους έκανε
νά τό χάσουν, ίδίως εκείνοι πού πρώτη φορά έβλεπαν Τούρκους ;
Τά ρούχα τους, τά καλύμματα της κεφαλής τους, τά όπλα τους, ή
γλώσσα τους, ή θρησκεία τους, ή βάρβαρες συνήθειές τους, ήταν
γιά τους Έλληνες πρωτοφανή και έκπληκτικά πράγματα. Τό ίδιο
συνέβη και με τους Άθηναίους :

Στεκόταν τρέμοντες, όπως οι δούλοι μπροστά στον άφέντη. Τέ-
λος ό πολμηρότερος από τους Άθηναίους έλαβε τον λόγο και ελεπε.
— Τά κεφάλια μας, άφέντη μου, είνε σαν μιά τριχα στό σταθί
σου. Τι θά κερδίση νά τά κόψης ; Έξοφες πιά ένα σφοδ' !... "Α-
φρησέ τα στη θέσι τους. Μάς χουσιάζονται γιά νά σκεπτόμαστε πώς
νά δουλεύουμε γιά την ευγενεία σας... Άλλά γιά νά τ' όψησης τά
κεφάλια αυτά, πού τά έχουμε μεις, άλλ' άνήκουσε σέ σένα, δίκιο
είνε, άφέντη μου, νά σου πληρώνουμε φόρο κεφαλιούτικο !

Ό Κατής έγόρισε στό σοφάτατο Μουφτή :
— Τί λές, Μουφτή ; έροτά.
— Χι, φαίνεται πώς έχει δίκιο ό ραγιάς ; άπαντά ό Μουφτής.
— Λοιπόν, άφερμ ! "Ας πληρώνουν παραδες κι' ές έχουν νά
κεφάλια τους !...

"Άρχισαν λοιπόν οι Τούρκοι νά καταγράφουν σέ τεφτέρια τους
ραγιάδες κατά κεφάλια, από των έφρηών και άπάνω. Άργότερα
όμως σφεηθήκανε ότι καλό είνε νά πληρώνουν κίτι και τά μικρά
παιδιά. Και έπειδή δέν έπίστευαν ούτε τους γονείς ούτε τους πα-
πάδες γιά την ήλικία των παιδιών, έπενόησαν ένα δικό τους τέχ-
νασια γιά νά την ξεκαμβώνουν :

Ό Άγας του χωριού, κιατόσε ένα κουβάρη χοντρό νήμα.
"Έκανε με τό νήμα αυτό τό λαμό του παιδιού δού φορές και τό
έκοβε. "Έπειτα έξετόλιγε τό νήμα από τό λαμό του και τού έδινε
να διαγάζη την άση του σπάγγου. Κιατόιν έφερνε τό σπάγγο ίσα
έπάνω από τη μύτη του παιδιού και από τη μέση της κεφαλής του,
σαν χωριστά προς τα πίσω. "Αν ό σπάγγος έφτανε ως τή βράσι
του τραχήλου του, τότε τό παιδί καταγράφονταν στα μικρά και δέν
έπληρωνε κεφαλιούτικό φόρο. "Αν δέν έφτανε, ή ελεχη την άτυχία νά
είνε... χοντροκέφαλο, θά έπληρωνε χαράτσι !

Πότα όμως δέν έσοφίζονταν οι κατήμενοι οι ραγιάδες γιά νά ξε-
γελούν τους τράνους τους και νά γλυτώνουν τά κεφάλια τους ή
τά κίτημα και τά ύπόχοντά τους από την άρπαγή ! Παράδειγμα
τό ακόλουθο ανέδοτο :

Μιά μέρα, πού ό πρώτος Τούρκος φρούραρχος της Άκροπόλεως,
Ξαπλωμένος σέ μαλακά μαξιλάρια ρουφούσε τό τσιμπούκι του σ'
ένα περιβόλι, κοντά στην Καλλιρρόη, βλέπει άζαφα γάργαυα
προς τό μέρος του διάφορες άπλάδες με μπακλαβιαδες, κανταΐρια,
κοτ πιητες και άτό πίσω ένας παπάς πού έβράδιζε σκυφτός. "Αμα
έφτασαν κοντά, ό παπάς τού ελεπε :

— "Αγά ρου πολυχρονεμένε ! Είμαι ό παπάς του Άη-Γιώργη
του μαζορόπιτου εκείνου πού ό δασκάλο το λένε Θησείο. "Η
έκκλησία μου αυτή γιά τζαμί δέν σάς κάνει, γιά τεκές δέν σάς
κάνει. Νά είνε πάλι χριστιανική έκκλησία και νά λειτουργιένει κάθε
τόσο μπροστά στα ματια της έξουσίας σας... δέν είνε σοστό... Τό
καταλαβαίνουμε και μονάχοι μας. Ελεπα λοιπόν, Άγά μου, σούς ρα-
γιάδες της ένορίας μου, τό κλειδί της έκκλησίας αυτής ; να τό παρα-
δώσουμε στον Άγά του Καστρού, στη γενναιοτιμή σου, πολυχρονε-
μένε μου, και μιά φορά μονάχο τό χρόνο, την ήμέρα του Άη
Γιωργίου, νά σου δίνουμε ένα μεγάλο άσημένιο κλειδί, και σ' νά
μιά δίνης τό σιδερένιο της έκκλησίας μας, ν' ανοίγουμε νά λειτουργή-
γαιε και την άλλη μέρα νά σου τό ξαναδίνουμε... Σου τόφερα,
Άγά μου τό κλειδί της έκκλησίας, και ένα άλλο, σαν κι' αυτό, ά-
σημένιο, νάν το κρατήσης, γιά νά βλέπης τί λογής θά είνε και τ'
άλλα πού θά σου φέρονμε κάθε χρόνο.

— "Αφερμ ! "Αφερμ ! "Ετσι νά γίνη ! ελεπε ό Φρούραρχος
ευσχητισμένος και με μιά κίνηση του χεριού έδώσε τον παπά.
Με αυτό τον τρόπο γλύτωσε τό Θησείο από τα χέρια των Τούρ-
κων πού μπόρε νά τό γκερμείναν κούλας. Και ή αυτό τό λόγο,
έπειδή ή έκκλησία αυτή έργαζότανε μόνο μιά μέρα τό χρόνο, τον Άη
Γιώργη του Θησείου τον όνομασαν "Α κ α μ α τ η , δηλαδή
τεμπέλη !...

Γιά νά σχηματίση κανείς ιδέα της σκλαβιάς των χρόνων εκεί-
νων άρχει νά διαβάση μιά άδεια τιμηής νά πεθαμένο ραγιά. "Ιδού
ή μετάφρασις :

< "Εού, παπά, πού φορές καθόικη, σαν τό καθόικη του Διαβόλου, ε-
χεις την άδεια νά θάψης αυτόν πού έμόφησε από τό μαζόν σου Γένος.
Γουρνοναπα ! "Εορ είσαι !... >

> Και τοδτο τό κάνω γιά νά μη μολυνθη ή όσφρηση των πιστών του
Μωάμεθ από τη φωβερή δυσωδία πού βγάξει τό σωμα του ! >

> Νά τον θάψης όμως σέ χαμηλά ύπόγειο ή τουλάχιστον πολύ μακρυνά
άπό την πόλι. "Ετσι νά γένη !... >

Και βέβαια έτσι γινότανε.
Αυτά όμως, και άλλα τέτοια, φέρανε τό ήραίστειο του 21 !...